

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

10/2014

OBSAH**Stanovisko vo veciach občianskoprávných**

135. Aj škoda spôsobená na čelnom skle motorového vozidla kameňom alebo iným predmetom vymršteným kolesom iného motorového vozidla je škodou, ktorá bola spôsobená okolnosťou majúcou pôvod v prevádzke; zodpovednosti za túto škodu sa podľa § 428 veta prvá Občianskeho zákonníka nemožno zbaviť..... 3

Rozhodnutia vo veciach občianskoprávných

136. Dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý súd nezruší a nevyporiada podielové spoluvlastníctvo prikázaním veci alebo jej predajom a rozdelením výťažku (§ 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka), môže byť aj skutočnosť, že v dotknutej nehnuteľnosti má maloleté dieťa spoluvlastníkov vytvorený svoj domov..... 5
137. Medzi škodou vzniknutou žalobcovi zaplatením zmluvnej pokuty podľa zmluvy o budúcej zmluve o dielo uzavretej pre prípad nedodržania termínu uzavretia zmluvy (zriadenia stavby, pre ktoré sa vyžaduje rozhodnutie stavebného úradu) o dielo a nevydaním rozhodnutia stavebného úradu v zákonnej lehote nie je príčinná súvislosť, zodpovednosť žalovaného za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov preto nie je daná..... 8
138. Dobrovoľná dražba (§ 2 písm. a/ zákona 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách) má byť verejná tak z hľadiska možnosti účasti všetkých potenciálnych záujemcov o draženie, ako aj z hľadiska účasti verejnosti. Prístup verejnosti do dražobnej miestnosti nesmie byť obmedzený tak, aby musela prekonať prekážku spôsobilú odradiť ju od vstupu do tejto miestnosti..... 11
139. Právoplatný rozsudok, ktorým bola zamietnutá žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu, zakladá prekážku veci právoplatne rozhodnutej v konaní o novej žalobe o určenie neplatnosti toho istého právneho úkonu aj vtedy, keď súd v predchádzajúcom konaní svoje rozhodnutie nezaložil na tých istých, už vtedy zistených skutočnostiach, z ktorých sa vyvodzuje neplatnosť právneho úkonu aj v novej žalobe..... 14
140. I keď navrhovateľ nesplnil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, ktorú mu súd uložil podľa § 141a ods. 1 O.s.p., konanie nemožno zastaviť, ak je odporcom subjekt uvedený v § 2 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii..... 17
141. Ak bolo rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní zrušené dovolacím súdom, je odvolací súd povinný ešte pred svojim ďalším rozhodnutím o odvolaní doručiť účastníkovi zrušujúce rozhodnutie a vytvoriť mu procesnú možnosť reagovať v primeranej lehote na situáciu, ktorá vznikla zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Porušenie týchto povinností odvolacím súdom má za následok odňatie možnosti účastníka pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.)..... 19
142. Ustanovenie § 129 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku neumožňuje vykonať dokazovanie prečítaním listiny, ktorej preklad nebol vyhotovený v štátnom alebo českom jazyku..... 20
143. Trojdňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) je lehotou procesnou. Pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 Občianskeho súdneho poriadku..... 22
144. Za orgán, ktorý má povinnosť doručiť podanie v zmysle § 57 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku sa považujú aj subjekty registrované, prípadne licencované podľa zákona č. 324/2011 Z.z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov zverejnené Poštovým regulačným úradom v Registri poštových podnikov..... 24
145. Bez ohľadu na to, ktorému orgánu povinnému doručiť podanie (§ 57 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) odovzdal účastník svoje odvolanie, aby bolo doručené súdu, musí byť spôsobom dostatočne hodnoverným preukázané, že k tomuto odovzdaniu skutočne došlo..... 26
146. Tarifná odmena za úkon právnej služby advokáta zastupujúceho účastníka vo veci súvisiacej s porušením zásady rovnakého zaobchádzania podľa zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní

v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), v ktorej žaloba smeruje aj na zaplataenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, stanoví sa z tarifnej hodnoty 2000 eur uvedenej v § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.....	28
147.Dôvodom na pripustenie zmeny v osobe oprávneného v exekučnom konaní je aj postúpenie časti práva z exekučného titulu	31

135.

STANOVISKO

Aj škoda spôsobená na čelnom skle motorového vozidla kameňom alebo iným predmetom vymršteným kolesom iného motorového vozidla je škodou, ktorá bola spôsobená okolnosťou majúcou pôvod v prevádzke; zodpovednosti za túto škodu sa podľa § 428 veta prvá Občianskeho zákonníka nemožno zbaviť.

Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. júna 2014 Cpj 5/2014

Z odôvodnenia:

Podľa § 428 Občianskeho zákonníka svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

V niektorých právoplatných rozhodnutiach súdov nižšieho stupňa dochádza k výkladovým rozdielnostiam pri aplikácii uvedeného ustanovenia najmä pri riešení sporov o náhradu škody na čelnom skle motorového vozidla. K rozdielnostiam vo výklade dochádza najmä pri posúdení otázky, či vymrštenie kameňa spod kolies iného motorového vozidla je okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke dopravného prostriedku, a teda či v prípade, ak spôsobí takto vymrštený kameň škodu, prichádza do úvahy liberálny dôvod vyplývajúci z § 428 Občianskeho zákonníka.

Liberáciu v zmysle citovaného ustanovenia nepripúšťajú napríklad rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. septembra 2012 sp. zn. 14 Co 5/2012 a z 31. mája 2011 sp. zn. 13 Co 119/2011, ďalej Krajského súdu v Trenčíne z 18. septembra 2012 sp. zn. 5 Co 212/2011, ako aj Krajského súdu v Žiline z 19. apríla 2012 sp. zn. 9 Co 31/2012 a z 30. mája 2013 sp. zn. 13 Cob 40/2013. Z odôvodnení týchto rozhodnutí vyplýva, že kameň vymrštený spod kolies iného idúceho motorového vozidla, ktorý spôsobil škodu na čelnom skle, je okolnosťou majúcou pôvod v prevádzke, a preto nie je možná liberácia podľa § 428 Občianskeho zákonníka a nie je potrebné zisťovať možnosti odvrátenia škody.

Odlíšne stanovisko v skutkovo identických prípadoch je obsiahnuté v odôvodneniach právoplatných rozhodnutí Krajského súdu v Žiline z 27. marca 2013 sp. zn. 6 Co 468/2012, Okresného súdu Dunajská Streda z 8. septembra 2011 sp. zn. 8 C 51/2011, Okresného súdu Žilina zo 7. februára 2013 sp. zn. 14 C 100/2012.

Vyššie špecifikované výkladové rozdielnosti možno najmarkantnejším spôsobom pozorovať v dvoch právoplatných rozhodnutiach Krajského súdu v Žiline z 27. marca 2013 sp. zn. 6 Co 468/2012 a z 30. mája 2013 sp. zn. 13 Cob 40/2013. V rozsudku sp. zn. 6 Co 468/2012 sa Krajský súd v Žiline v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi rozsudku Okresného súdu Žilina zo 16. októbra 2012 č.k. 14 C 80/2012-99, podľa ktorého „vymrštenie kameňa alebo iného predmetu ležiaceho na vozovke (za predpokladu, že jeho umiestnenie na vozovke nie je následkom činnosti daného motorového vozidla) spod pneumatiky prechádzajúceho vozidla nie je okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke“, v rozhodnutí z 30. mája 2013 sp. zn. 13 Cob 40/2013 ten istý krajský súd potvrdil správnosť záveru obsiahnutého v rozsudku Okresného súdu Námestovo zo 16. októbra 2012 č.k. 5 Cb 76/2012-43, podľa ktorého takto vzniknutá škoda bola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke motorového vozidla.

Po vyhodnotení uvedených právoplatných rozhodnutí súdov nižších stupňov prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 21 ods. 3 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov) na návrh ministra spravodlivosti Slovenskej republiky z 11. októbra 2013 č. 42786/2013/51 toto

stanovisko :

Aj škoda spôsobená na čelnom skle motorového vozidla kameňom alebo iným predmetom vymršteným kolesom iného motorového vozidla je škodou, ktorá bola spôsobená okolnosťou majúcou

pôvod v prevádzke; zodpovednosti za túto škodu sa podľa § 428 veta prvá Občianskeho zákonníka nemožno zbaviť.

O d ô v o d n e n i e :

Právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 až 431 Občianskeho zákonníka) je založená na tom, že ako podmienka vzniku zodpovednostného vzťahu sa nepredpokladá porušenie právnej povinnosti, ak je škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky (ktorá je súhrne označená ako dopravné prostriedky). Ide o zodpovednosť objektívnu, kedy sa zodpovedná osoba (prevádzkovateľ) nemôže zbaviť zodpovednosti tým, že preukáže nedostatok zavinenia; jej zodpovednosť je vylúčená len pri splnení liberačných dôvodov (§ 428 Občianskeho zákonníka). Zákon tým poskytuje zvýšenú ochranu poškodenému a reflektuje skutočnosť, že dopravné prostriedky predstavujú viac či menej zložité technické zariadenia, s čím sú spojené zvýšené nároky na ich ovládanie, pohybujú sa spravidla väčšou rýchlosťou a vykazujú preto zvýšené riziko vzniku škôd pre prepravované osoby či pre okolie. Objektívna zodpovednosť sa spája práve s týmito prejavmi typickými pre prevádzku zariadení, najmä pre ich pôsobenie na okolie či dovnútra spôsobom, ktorý je výsledkom vlastností dopravného prostriedku, schopného premiestňovať sa z miesta na miesto a prepravovať pritom osoby alebo veci.

Prevádzkovateľ sa zbaví zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov (ktorá vzniká bez zreteľa na zavinenie) len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Svojej zodpovednosti sa však prevádzkovateľ nemôže zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke.

Za okolnosť, ktorá má pôvod v prevádzke (pri ktorých liberácia vôbec nie je možná) považuje súdna prax okolnosti, ktoré súvisia s organizáciou, riadením a uskutočňovaním prevádzky, to znamená „vnútorné“ okolnosti tej – ktorej prevádzky. Odpoveď na otázku, či a kedy ide o takúto okolnosť, závisí vždy od povahy a okolností konkrétneho prípadu. Súdna prax v záujme ochrany poškodených osôb vykladá pojem prevádzky veľmi široko. Za takú okolnosť sa považuje napríklad zlyhanie bŕzd, vada materiálu, nedostatočná údržba zariadenia prevádzky, prasknutie pneumatiky či iné nedostatky materiálu (a to aj skryté), ale aj okolnosti a nedostatky na strane vodiča či iných osôb použitých pri prevádzkovaní dopravy. Motorové vozidlo je v prevádzke nielen vtedy, keď sa pohybuje, ale aj vtedy, keď síce stojí, ale v chode je jeho motor. Prevádzkou motorového vozidla je aj príprava na jazdu a bezprostredné výkony po ukončení jazdy, ako aj výkony potrebné na údržbu vozidla. Už samo uvedenie motoru do chodu patrí k prevádzke motorového vozidla bez ohľadu na to, či sa vozidlo uvedie do pohybu alebo nie, či sa to stalo na ceste, prípadne na inom priestranstve verejnosti prístupnom alebo ešte v garáži, a či motor uviedol do chodu sám prevádzkovateľ alebo jeho pracovník. Medzi okolnosti majúce pôvod v prevádzke patria aj nedostatky alebo vady materiálu, a to aj nespoznateľné (napr. R 80/1970, R 9/1972, R 3/1984).

Majúc na zreteli uvedené, nie sú pochybnosti o tom, že samotný pohyb (valivý pohyb kolies) a rýchlosť dopravného prostriedku sú osobitnou, špecifickou vlastnosťou jeho prevádzky. Ak v súvislosti s valivým pohybom kolies dôjde k vymršteniu kameňa, ktorý spôsobí škodu na čelnom skle iného auta, k takejto škode dochádza v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla, t. j. s jeho činnosťou a pohybom. Prejavom prevádzky motorového vozidla je v tomto prípade otáčavý pohyb jeho kolies. Aj keď kameň nie je súčasťou motorového vozidla, bez pôsobenia otáčavého pohybu kolies idúceho motorového vozidla by kameň zostal na svojom mieste na ceste a k jeho vymršteniu a vzniku škody by nedošlo. Prevádzka motorového vozidla je teda príčinou vymrštenia kameňa, ktorý nárazom do čelného skla iného motorového vozidla spôsobí škodu.

(Poznámka: K obdobnému záveru dospel Útvar dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska v svojom stanovisku zo 16. júla 2013 vydanom podľa § 1 ods. 3 písm. a/ tretieho bodu v spojení s § 37 ods. 3 písm. d/ zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

136.

ROZHODNUTIE

Dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý súd nezruší a nevyporiada podielové spoluvlastníctvo prikázaním veci alebo jej predajom a rozdelením výťažku (§ 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka), môže byť aj skutočnosť, že v dotknutej nehnuteľnosti má maloleté dieťa spoluvlastníkov vytvorený svoj domov.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. novembra 2013 sp.zn. 6 Cdo 279/2012)

Z odôvodnenia:

Žalobca sa v konaní domáhal voči svojej bývalej manželke (žalovanej) zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k 3-izbovému bytu č. X s príslušenstvom, nachádzajúcemu sa na treťom poschodí bytového domu súp. č. X v X. na X ulici č. X zapísanému v katastri nehnuteľností pre katastrálne územie X. na liste vlastníctva č. X (ďalej len „byt“), ako aj k spoluvlastníckemu podielu X na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu (ďalej len „podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu“) a k spoluvlastníckemu podielu X na pozemku, na ktorom je bytový dom postavený, zapísanému v katastri nehnuteľností pre katastrálne územie X na liste vlastníctva č. X. Byt, podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a podiel na pozemku žiadal prikázať do vlastníctva žalovanej s tým, že súd jej uloží povinnosť zaplatiť mu X. €.

Žalovaná so žalobou nesúhlasila s odôvodnením, že chce chrániť bytovú potrebu svojich dvoch dcér (detí účastníkov), ktoré boli zverené do jej starostlivosti. Tvrdila, že nie je schopná vyplatiť žalobcu a sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, so zreteľom na ktoré súd nezruší podielové spoluvlastníctvo. Ak by bol byt prikázaný žalobcovi, nemala by s deťmi kam ísť.

Okresný súd Prešov rozsudkom z 29. novembra 2010 č.k. 28 C 319/2008-199 zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov a byt, podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a podiel na pozemku prikázal do vlastníctva žalovanej s tým, že z titulu vyporiadania podielového spoluvlastníctva vypláti žalobcovi do jedného roka X €. Rozsudok odôvodnil tým, že v konaní neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorých sa dovoľavala žalovaná a ktoré by umožňovali zamietnutie žaloby. Dodal, že byt nie je reálne deliteľný a do vlastníctva žalovanej ho prikázal preto, lebo v ňom býva spolu s maloletými deťmi.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 15. februára 2012 sp. zn. 15 Co 120/2011 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov a byt, podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a podiel na pozemku prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu s tým, že je do šesťdesiatich dní je povinný zaplatiť žalobkyni X €. Uviedol, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by žalovaná a s ňou bývajúcce deti trpeli zdravotnými problémami vážnejšieho charakteru, pre ktoré by mala byť žaloba zamietnutá. Deti účastníkov sú vo veku 18 a 15 rokov, študujú, prípadne sú tesne pred nástupom na stredoškolské štúdium, s čím je nevyhnutne spojené rozšírenie alebo aj zmena priateľov a kamarátov. Ich v detstve vybudované vzťahy budú pretrvávajúť bez ohľadu na vzdialenosť dotknutých osôb. Preto ani ich návyk na určité prostredie a ľudí nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, so zreteľom na ktorý by mala byť žaloba zamietnutá. Za taký dôvod nepovažoval ani nízky príjem žalovanej a jej neuspokojivú finančnú situáciu. Prikázanie predmetu konania žalobcovi odôvodnil jeho súhlasom; pri určení výšky sumy priznanej žalovanej vychádzal z ceny predmetu spoluvlastníctva zistenej znaleckým dokazovaním.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Žiadala rozhodnutia súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Podľa jej názoru súdy pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré žiadala žalobu zamietnuť, nezohľadnili jej osobitné postavenie matky a vychovávateľky dvoch dcér, ani známe a bezpečné prostredie, v ktorom deti žijú už od svojho narodenia, a neprihliadli ani na jej nemožnosť získať finančné prostriedky, ktoré by jej umožnili presťahovať sa a kúpiť si iný byt. Uviedla, že dcéry sú zatiaľ výlučne odkázané na ňu a na bývanie v byte a iné riešenie by totálne degradovalo ich doterajší život a životné istoty, zatiaľ čo u žalobcu neexistuje žiadna relevantná aktuálna

potreba riešiť dlhodobý stav spoluvlastníctva k bytu takýmto radikálnym spôsobom, t.j. zrušením spoluvlastníctva.

Žalobca žiadal dovolanie zamietnuť ako neopodstatnené. Poukázal pri tom na svoju ochotu prenajať byť žalovanej na dobu jedného roka s tým, že na úhradu nájomného môže použiť finančnú kompenzáciu z poskytnutej náhrady za spoluvlastnícky podiel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O.s.p.), a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

V danom prípade účastníci uzavreli manželstvo v roku 1991, v byte začali bývať v roku 1993, za trvania manželstva v roku 1996 bolo zrušené ich bezpodielové spoluvlastníctvo, v roku 1999 odkúpili byt do podielového spoluvlastníctva v rovnakých podieloch, ich manželstvo bolo rozvedené v roku 2006 a ich dcéry (narodené v roku 1994 a 1997) boli zverené do výchovy a opatery žalovanej. Žalobca sa v roku 2007 z bytu odsťahoval, v byte zostala bývať žalovaná s dcérami, ktoré v ňom žijú od svojho narodenia, každá z dcér má svoju detskú izbu, pričom v prostredí, v ktorom žijú, majú svojich kamarátov a priateľov, staršia navštevuje strednú školu, do ktorej dochádza autobusom, mladšia navštevuje základnú školu, ktorá je v blízkosti jej bydliska.

Žalovaná počas celého konania akcentovala záujem na ochrane bytovej potreby svojich dvoch dcér, tvrdiac, že ide o dôvod hodný osobitného zreteľa, s prihliadnutím na ktorý treba žalobcom podanú žalobu zamietnuť.

Podľa § 142 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Podľa § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výtťažku.

V ustanovení § 142 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka je vyjadrená jedna zo základných zásad inštitútu podielového spoluvlastníctva – zásada, že nikto nesmie byť spravodlivo nútený, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu. Pokiaľ sa spoluvlastníci sami nedohodnú ako sa ich spoluvlastníctvo zruší a ako si ho vyporiadajú, resp. ak sa nemôžu dohodnúť ani inak, môže sa ktorýkoľvek z nich domáhať zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva na súde. Z pravidla kladného rozhodnutia súdu však existuje výnimka obsiahnutá v citovanom ustanovení § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak totiž nie je dobre možné, aby súd spoluvlastníctvo zrušil a vyporiadal reálnym rozdelením veci podľa rozsahu spoluvlastníckych podielov, môže z dôvodov hodných osobitného zreteľa návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zamietnuť, a to aj v prípade, kedy je možné, aby vec bola prikázaná za náhradu jedenému alebo niekoľkým spoluvlastníkom, alebo kedy je možné, aby vec bola predaná a výtťažok predaja bol rozdelený podľa veľkosti podielov. Pritom dôvod hodný osobitného zreteľa posudzuje vždy konkrétne, najmä vzhľadom na subjektívne podmienky žalobcu alebo žalovaného, či oboch z nich, ako aj na existujúce objektívne okolnosti. Nie je však vylúčené, aby na základe podstatných zmien okolností konkrétneho prípadu, ktoré by znamenali odpadnutie dôvodov pre zamietavé rozhodnutie, sa spoluvlastník neskôr znovu domáhal, aby súd vyhovel jeho návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Zamietavé rozhodnutie je totiž rozhodnutím iba pre „pre tento krát“, to znamená dovtedy, kým trvajú okolnosti (pomery), pre ktoré došlo k vydaniu takéhoto rozhodnutia.

Súdna prax už dospela k názoru (viď R 100/1999), podľa ktorého dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, so zreteľom na ktoré súd nezruší a nevyporiada podielové spoluvlastníctvo podľa § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, sú okolnosti prevažne subjektívneho charakteru tak na strane žalovaného (najmä jeho zdravotný stav, vek a sociálna situácia, stav jeho odkázanosti na bývanie v spornej nehnuteľnosti, nedostatok možnosti uspokojiť svoje bytové potreby inde, osobné väzby na nehnuteľnosť), ako aj na strane žalobcu (najmä ak mu ide iba o vyriešenie užívateľských vzťahov, pričom otázka zániku spoluvlastníctva nemá pre neho prioritu alebo, že vec má v úmysle predať).

Za dôvody hodné osobitného zreteľa považuje súdna prax nielen bytové záujmy podielových spoluvlastníkov samotných, ale aj ich rodinných príslušníkov (R 1/1989).

Najvyšší súd v danom prípade dospel k názoru, že súdmi zistený skutkový stav umožňoval záver o existencii dôvodu hodného osobitného zreteľa pre zamietnutie návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Týmto dôvodom je skutočnosť, že tento návrh sa týka bytu, v ktorom majú dcéry účastníkov konania vytvorený domov, v byte žijú od svojho narodenia a zostali v ňom bývať po rozvoze manželstva ich rodičov spolu so svojou matkou – žalovanou. So zreteľom na tieto skutkové okolnosti bolo potrebné ustanovenie § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka interpretovať a aplikovať s prihliadnutím na ochranu práva na domov zaručovanú medzinárodnými zmluvami, ktoré sú v zmysle čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky súčasťou vnútroštátneho právneho poriadku.

Takouto medzinárodnou zmluvou je Dohovor o právach dieťaťa, ktorý pre bývalú Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku nadobudol platnosť 6. februára 1991 a bol publikovaný v Oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 104/1991 Zb. Článok 16 tohto dohovoru zaručuje maloletému dieťaťu právo na ochranu domova, pričom v zmysle článku 3 tejto právnej normy záujem (blaho) dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, teda aj pri rozhodovacej činnosti súdov. Právo na ochranu domova je všeobecne pre každého zaručené aj článkom 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, podľa ktorého nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie ani útokom na svoju česť a povesť. Právo na primerané bývanie (byt, domov) zaručuje článok 11 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, v zmysle ktorého zmluvné strany paktu, uznávajú právo každého jednotlivca na primeranú životnú úroveň pre neho a jeho rodinu, zahrňujúce dostatočnú výživu, šatstvo, byt, a na neustále zlepšovanie životných podmienok. Oba tieto pakty boli publikované ako vyhláška ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb. a pre bývalú Československú republiku nadobudli platnosť 23. marca 1976. Napokon je právo na ochranu domova zaručené aj článkom 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý pre bývalú Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku nadobudol platnosť 18. marca 1992 (pre Slovenskú republiku záväzný od 1. januára 1993) a bol uverejnený v Oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 209/1992 Zb. V zmysle tohto článku každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia (domova) a korešpondencie.

Európsky súd pre ľudské práva definuje domov ako miesto, kde sa rozvíja súkromný a rodinný život (porovnaj Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 874). Domov je jednou zo základných ľudských (životných) potrieb, bez ktorej nemožno spokojne žiť. V prípade detí, ktorých rodičia prestali spolu žiť, domov aspoň čiastočne nahrádza kompletnú rodinu a zostáva ako istota, ktorá je predpokladom pre ich zdravý telesný a duševný vývoj.

Ak predmet spoluvlastníctva predstavuje pre deti spoluvlastníkov miesto, v ktorom majú vybudovaný svoj domov, v ktorom žijú od narodenia, ochrana ich práva na domov je so zreteľom na vyššie uvedené významnou okolnosťou, ktorú musí súd vziať do úvahy pri rozhodovaní o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Zachovanie domova detí je v takom prípade dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý súd pre tento čas (pre čas, po ktorý predmet spoluvlastníctva plní túto funkciu) podielové spoluvlastníctvo nezruší a nevyporiada.

So zreteľom na uvedené dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ktorý spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p. a contrario) a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

137.

ROZHODNUTIE

Medzi škodou vzniknutou žalobcovi zaplacením zmluvnej pokuty podľa zmluvy o budúcej zmluve o dielo uzavretej pre prípad nedodržania termínu uzavretia zmluvy (zriadenia stavby, pre ktoré sa vyžaduje rozhodnutie stavebného úradu) o dielo a nevydaním rozhodnutia stavebného úradu v zákonnej lehote nie je príčinná súvislosť, zodpovednosť žalovaného za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov preto nie je daná.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2013 sp. zn. 6 MCdo 16/2012)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 13. mája 2011 č.k. 60 Cb 68/2010-109 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10 000 € s 9 % úrokom z omeškania ročne od 2. februára 2010 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh v prevyšujúcej časti zamietol; rozhodol tiež o trovách konania. Vychádzal zo zistenia, že žalobca uzavrel 29. mája 2008 so spoločnosťou X., a.s. so sídlom v X. zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy o dielo (ďalej len „zmluva“), ktorej predmetom malo byť vykonanie diela „Polyfunkčný dom a garáže“ v X. na parcelách č. X. Zmluvné strany v Zmluve okrem iného zaviazali uzavrieť budúcu zmluvu o dielo do 29. júla 2008 na základe písomnej výzvy jednej zo zmluvných strán, že písomná výzva musí byť druhej zmluvnej strane doručená a že v nej musí byť uvedená lehota na uzavretie budúcej zmluvy o dielo, ktorá nie je dlhšia ako 15 dní a zároveň nie je kratšia ako 5 dní. Pre prípad porušenia povinnosti niektorej zo zmluvných strán uzavrieť budúcu zmluvu o dielo v uvedenej lehote bola dohodnutá povinnosť zaplatiť druhej zmluvnej strane zmluvnú pokutu 31 500 000 Sk, a to najneskôr do piatich dní od výzvy oprávnenej osoby. Žalobca podal 28. mája 2008 na Mestský úrad v X. – odbor rozvoja a výstavby (ďalej len „stavebný úrad“) žiadosť o vydanie územného rozhodnutia na vyššie uvedenú stavbu, stavebný úrad ale nerozhodol o tejto žiadosti v zákonnej 30-dňovej, resp. 60-dňovej lehote. Žalobca potom neuzatvoril so spoločnosťou X., a.s. v lehote do 29. júla 2008 zmluvu o dielo, čo odôvodňoval pochybením stavebného úradu. Keďže z dôvodu nečinnosti stavebného úradu bol nútený tejto spoločnosti zaplatiť zmluvnú pokutu 25 000 €, vznikla mu škoda, ktorú uplatňuje od žalovanej v sume 10 000 €. Okresný súd právne vec posúdil podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). K predpokladom zodpovednosti žalovanej za škodu uviedol, že žalobca písomnou žiadosťou požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorý ale žalovaná neuznala; tým bol splnený predpoklad domáhať sa uspokojenia nároku na súde (§ 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.). Podľa názoru súdu prvého stupňa žalobca v konaní preukázal existenciu svojej škody, preukázal aj nesprávny postup stavebného úradu, ku ktorému došlo tým, že správny orgán v rozpore s § 49 ods. 2 Správneho poriadku neurobil vo veci jeho návrhu na vydanie územného rozhodnutia úkon a ani nevydal rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote. V otázke príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom žalovanej sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, podľa ktorej žalobca nemohol so zhotoviteľom uzavrieť riadnu zmluvu o dielo iba preto, lebo správny orgán porušil uvedené ustanovenie Správneho poriadku. Vzťah príčiny a následku medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody hodnotil ako neprerušený a bezprostredný a nesprávny úradný postup považoval za jedinú príčinu vzniku škody. Konštatoval, že ak by stavebný úrad vydal v zákonnej lehote akékoľvek zákonom predpokladané rozhodnutie alebo by bol žalobcu upovedomil, že nemôže v týchto lehotách rozhodnúť, žalobcom tvrdená škoda by nevznikla. Na tomto základe dospel k záveru, že žalobca preukázal splnenie všetkých zákonných predpokladov pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody voči žalovanej v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., žalobe preto vyhovel. Žalobcovi priznal aj úrok z omeškania, lebo žalovaná sa s plnením dlhu dostala do omeškania. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil poukázaním na § 142 ods. 3 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 16. augusta 2011 sp.zn. 13 Co 224/2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne (§ 219 O.s.p.) a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vec aj po právnej stránke správne posúdil. Stotožnil sa aj s odôvodnením napadnutého rozsudku. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil poukázaním na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Na podnet žalovanej podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) proti uvedeným rozsudkom mimoriadne dovolanie, v ktorom navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť, lebo v konaní došlo k procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a napadnuté rozsudky spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia síce skonštatoval, že ak by správny orgán bol žalobcu upovedomil o tom, že nemôže v zákonom stanovenej lehote rozhodnúť, žiadna škoda by žalobcovi nevznikla, avšak túto skutočnosť žiadnym spôsobom bližšie nevysvetlil a nevyhodnotil, hoci ide o skutočnosť, ktorá má pri posudzovaní príčinnej súvislosti určujúci význam. K nesprávnomu právnomu posúdeniu veci uviedol, že postup stavebného úradu bol síce nesprávny, avšak neexistuje príčinná súvislosť medzi jeho nesprávnym postupom a vznikom škody žalobcu. Rozhodnutie žalobcu, že uzatvorí zmluvu o budúcej zmluve, bolo totiž výlučne jeho slobodným rozhodnutím a dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad neuzavretia zmluvy o dielo do 29. júla 2008 predstavuje podnikateľské riziko, za ktoré nesie zodpovednosť výlučne žalobca, a nie žalovaná. Poukázal na to, že vydanie územného rozhodnutia je podmienené splnením množstva zákonných predpokladov. Žalobca nemohol preto úspešnosť svojho návrhu bez ďalšieho očakávať. Žalobca vedel, aké náležitosti musí návrh o vydanie územného rozhodnutia spĺňať a aj to, že ním predložený návrh je neúplný. Napriek tomu ale uzatvoril dohodu, ktorá predpokladala dodržanie už v tom čase nesplniteľnej lehoty. Žalobca teda mal a mohol vedieť, že lehota na uzatvorenie budúcej zmluvy podľa všetkého nebude dodržaná. Konanie žalobcu má preto znaky špekulatívnosti. Ak napriek týmto skutočnostiam súdy považovali žalobu za opodstatnenú, spočívajú ich rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalobca sa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu pridržiaval svojich tvrdení, ktoré uviedol už pred súdmi nižších stupňov. Navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Žalovaná sa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu stotožnila s argumentáciou generálneho prokurátora.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia treba zrušiť.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a/ nezákonným rozhodnutím, b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d/ nesprávnym úradným postupom. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovednosť podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Ustanovenie § 3 zákona č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie) za škodu, ktorej sa nemožno zbaviť a ktorá predpokladá súčasné splnenie troch podmienok, a to: 1/ nesprávny úradný postup, 2/ vznik škody a 3/ príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

V posudzovanej veci nebolo medzi účastníkmi sporné a v mimoriadnom dovolaní ani namietané, že došlo k nesprávnomu úradnému postupu tým, že stavebný úrad vo veci návrhu žalobcu o vydanie územného rozhodnutia nevydal rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote a že v majetkovej sfére žalobcu došlo k zmenšeniu jeho majetkového stavu, a teda ku vzniku škody zaplatením zmluvnej pokuty spoločnosti X., a.s. Spornou zostala otázka (ne)existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody; najvyšší súd dospel k záveru, že tento predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu splnený nebol.

O vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) ide vtedy, ak protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody sú v logickom slede, a teda ak protiprávne konanie škodcu bolo príčinou a vznik škody následkom tejto príčiny. Vzťah príčiny a následku musí byť bezprostredný (priamy).

Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúce jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Musí byť teda doložené, že nebyť protiprávneho konania (opomenutia) škodcu, škodlivý následok by nenastal. Ak príčinou škody je iná skutočnosť (napr. porušenie zmluvnej povinnosti samotným poškodeným), zodpovednosť za škodu nenastáva.

Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto určujúci význam, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného (ak vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne), sa príčinná súvislosť zisťuje.

V posudzovanej veci žalobca zaplatenie zmluvnej pokuty spoločnosti X, a.s. označil za majetkovú ujmu spôsobenú mu žalovanou, preto za ňu požadoval náhradu; za príčinu vzniku tejto ujmy považoval nesprávny úradný postup spočívajúci v nevydaní rozhodnutia stavebným úradom v zákonom ustanovenej lehote. Otázku príčinnej súvislosti bolo preto potrebné skúmať práve vo vzťahu uvedeného nesprávneho úradného postupu stavebného úradu a škody spočívajúcej v zaplatení zmluvnej pokuty. Bolo teda potrebné posúdiť, či nevydanie rozhodnutia stavebným úradom v zákonom ustanovenej lehote malo (ako príčina) priamo (bezprostredne) za následok vznik škody spočívajúcej v zaplatení zmluvnej pokuty.

Povinnosť žalobcu zaplatiť zmluvnú pokutu v prípade nesplnenia jeho povinnosti uzavrieť budúcu zmluvu o dielo v lehote dohodnutej v zmluve, bola založená zmluvou o budúcej zmluve o dielo uzavretou 29. mája 2008 medzi žalobcom a spoločnosťou X., a.s. Podstatnou a bezprostrednou príčinou, ktorá mala za následok zaplatenie zmluvnej pokuty, je preto porušenie tejto zmluvnej povinnosti žalobcom. Keďže v zmluve išlo o jedinú povinnosť zabezpečenú zmluvnou pokutou, táto skutočnosť je výlučnou príčinou, ktorá spôsobila žalobcom označenú ujmu. Vznik škody bol teda spôsobený výlučne porušením zmluvnej povinnosti samotným žalobcom. To ale súčasne znamená, že je – ako priama príčina vzniku žalobcom označenej ujmy – vylúčená iná príčina (iné protiprávne konanie alebo opomenutie).

Na základe uvedeného možno uzavrieť, že medzi nesprávnym úradným postupom žalovanej a škodou, náhrady ktorej sa žalobca domáha, nie je vzťah príčiny a následku. Nesprávny je preto záver súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd, že príčinou následku (vzniku povinnosti žalobcu zaplatiť zmluvnú pokutu), bola nečinnosť stavebného úradu. V dôsledku tohto je nesprávny aj právny záver súdov, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi škodu.

Pokiaľ žalobca tvrdil, že zmluvnú povinnosť zabezpečenú zmluvnou pokutou nemohol splniť výlučne pre pochybenia (nečinnosť) stavebného úradu, a teda že porušenie zmluvnej povinnosti nezavinil, treba uviesť, že ide o tvrdenia žalobcu ničím nepodložené a nepreukázané. Podľa dovolacieho súdu ani nevydanie rozhodnutia stavebným úradom v zákonom ustanovenej lehote nebránilo žalobcovi, posudzujúc túto otázku z objektívneho hľadiska, uzatvoriť budúcu zmluvu o dielo v dohodnutej lehote. Existencia územného rozhodnutia v čase uzatvorenia zmluvy o dielo nie je totiž nevyhnutnou podmienkou a dôvodom, pre ktorý by nebolo možné takúto zmluvu platne uzavrieť, pričom v dohode o dobe uzavretia budúcej zmluvy o dielo účastníci Zmluvy nepodmienili lehotu, do ktorej sa zaviazali budúcu zmluvu o dielo uzavrieť vydaním územného rozhodnutia.

So zreteľom na vyššie uvedené je zrejmé, že generálny prokurátor opodstatnene namieta splnenie podmienok pre zrušenie rozsudku odvolacieho a prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. Vzhľadom na to najvyšší súd obe napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) s tým, že právny názor ním vyslovený je pre súdy nižšieho stupňa záväzný.

138.

ROZHODNUTIE

Dobrovoľná dražba (§ 2 písm. a/ zákona 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách) má byť verejná tak z hľadiska možnosti účasti všetkých potenciálnych záujemcov o draženie, ako aj z hľadiska účasti verejnosti. Prístup verejnosti do dražobnej miestnosti nesmie byť obmedzený tak, aby musela prekonať prekážku spôsobilú odradiť ju od vstupu do tejto miestnosti.

Ak ide o dobrovoľnú dražbu nehnuteľnosti určenej na bývanie, je spravidla v rozpore s požiadavkou primeranosti a vhodnosti stanovenia podmienok dražby také určenie miesta konania dražby, ktoré v dôsledku jeho neprimerane veľkej vzdialenosti od draženej nehnuteľnosti obmedzí možnosť účasti na dražbe tých záujemcov, pre ktorých môže byť geografická poloha nehnuteľnosti rozhodujúca.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. októbra 2013 sp. zn. 4 Cdo 100/2012)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Prešov rozsudkom z 3. februára 2011 č.k. 8 C 318/2008-195 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby konanej dňa X. žalovaným 1/ ako dražobníkom a zároveň záložným veriteľom – navrhovateľom dražby, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti v katastrálnom území X. vedené na liste vlastníctva ako neskolaudovaná stavba rodinného domu súpisné č. X a pozemok – parcela č. X – zastavané plochy a nádvorie vo výmere X m². Rozhodnutie odôvodnil tým, že dobrovoľná dražba prebehla v súlade so zákonom. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že záložné právo existovalo a keďže žalobca nepredložil do začatia dražby doklady preukazujúce zaplatenie zabezpečenej pohľadávky a neboli splnené podmienky na upustenie od dražby v zmysle § 19 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách (ďalej len „zákon č. 527/2002 Z.z.“), záložný veriteľ oprávnenne pokračoval v dražbe a vykonal ju. Podanie pôvodného záložného veriteľa o zániku predmetného záložného práva, ktoré adresoval správe katastra, považoval za zmätočné a právne irelevantné. K tvrdeniam žalobcu, podľa ktorých dražba prebehla bez účasti verejnosti, súd prvého stupňa uviedol, že do dražobnej miestnosti mal možnosť ktokoľvek vstúpiť, toto právo ale okrem účastníkov konania nikto iný nevyužil. K uzamknutiu dražobnej miestnosti došlo len v záujme zabezpečenia riadneho priebehu dražby, najmä preto, lebo manželka žalobcu porušovala § 11 ods. 6 zákona č. 527/2002 Z.z. Z týchto dôvodov súd prvého stupňa uzavrel, že dražba prebehla v súlade so zákonom. O trovách konania rozhodol podľa § 150 O.s.p.

Na odvolanie účastníkov konania Krajský súd v Prešove rozsudkom z 22. novembra 2011 sp. zn. 6 Co 108/2011 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil určiac, že predmetná dražba je neplatná; rozhodol tiež o trovách konania. Pri právnom posúdení veci aplikoval § 7 ods. 3, § 11 ods. 7, 6, § 19 ods. 1 písm. b/, § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. a tiež príslušné ustanovenia zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „zákon č. 162/1995“). Vychádzal zo zistenia, že žalovaný 1/ v čase výkonu dražby nebol záložným veriteľom, lebo záložné právo bolo na základe žiadosti pôvodného veriteľa vymazané. Znemožnením účasti verejnosti na dražbe bol porušený § 11 ods. 7 zákona č. 527/2002 Z.z. Podľa názoru odvolacieho súdu je nevyhnutné, aby dražba bola prístupná počas celého jej priebehu, teda od jej otvorenia až do udelenia príklepu, pričom verejnosť musí mať možnosť kedykoľvek v tomto časovom rozpätí na ňu prichádzať a z nej odchádzať. Za ďalší dôvod neplatnosti dražby považoval odvolací súd porušenie § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z., ku ktorému došlo tým, že za miesto konania dražby bola určená vzdialená obec. Toto určenie sťažilo účasť dražiteľov z oblasti, v ktorej sa účasť dala očakávať a tým obmedzilo účasť na dražbe; to malo nepochybne vplyv aj na dosiahnutý výťažok z dražby. Na dražbe sa okrem žalovaných 2/ a 3/ nikto iný nezúčastnil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 1/. Ako dovolací dôvod uviedol nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Mal za to, že k výmazu záložného práva došlo na návrh neoprávnenej osoby; takýto výmaz záložného práva nemožno pripísať na jeho ťarchu. Za nesprávne považoval dovolateľ aj závery odvolacieho súdu o (ne)verejnosti dražby a stanovení miesta konania dražby.

Žalobca a žalovaní 2/ a 3/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) najvyšší súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. alebo k tzv. iným vadám majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Existencia procesných väd tejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľ namieta, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. O nesprávne právne posúdenie veci ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie dražbou verejné konanie, ktorého účelom je prechod vlastníckeho práva alebo iného práva k predmetu dražby, konané na základe návrhu navrhovateľa, pri ktorom sa licitátor obracia na vopred neurčený okruh osôb prítomných na vopred určenom mieste s výzvou na podávanie ponúk a pri ktorom na osobu, ktorá urobí najvyššiu ponuku, prejde príklepom licitátora vlastnícke alebo iné právo k predmetu dražby, alebo verejné konanie, ktoré bolo licitátorom ukončené z dôvodu, že nebolo urobené ani najnižšie podanie. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z. navrhovateľom dražby je vlastník predmetu dražby, osoba, ktorá vykonáva záložné právo (ďalej len „záložný veriteľ“) alebo iná osoba, ktorá je oprávnená navrhnuť vykonanie dražby podľa osobitného zákona. Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona miesto, dátum a čas začatia dražby musia byť určené dražobníkom po dohode s navrhovateľom dražby tak, aby nebola obmedzená možnosť účasti na dražbe. Podľa § 7 veta prvá a druhá dražba je prístupná verejnosti. Na dražbe môže byť prítomná každá osoba, ktorá zaplatila vstupné. Podľa § 16 ods. 1 veta pred bodkočiarkou zák. č. 527/2002 Z.z. dražbu je možné vykonať len na základe písomnej zmluvy o vykonaní dražby, ktorú uzavrie navrhovateľ dražby s dražobníkom. Podľa § 19 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona dražobník je povinný upustiť od dražby najneskôr do jej začatia, ak je dražobníkovi preukázané vykonateľným rozhodnutím, že navrhovateľ dražby nie je oprávnený navrhnuť vykonanie dražby. Podľa § 21 ods. 2 veta prvá zákona č. 527/2002 Z.z. v prípade, ak boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby.

K namietanej nesprávnosti právneho posúdenia veci v otázke zapísania záložného práva na liste vlastníctva v čase vykonania dražby najvyšší súd uvádza, že zásada hodnovernosti (zásada materiálnej publicity) je jednou zo zásad právnej úpravy katastra nehnuteľností, ktorej cieľom je zabezpečiť čo najväčšiu istotu v právnych vzťahoch k nehnuteľnostiam. Táto zásada je vyjadrená v § 70 zákona č. 162/1995 Z.z. V prejednávane veci bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že záložné právo k predmetným nehnuteľnostiam, na základe ktorého žalovaný 1/ realizoval dobrovoľnú dražbu 25. júla 2008, bolo vymazané príslušnou správou katastra k 23. júlu 2008.

Pokiaľ dovolateľ namietal nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke (ne)verejnosti spornej dražby, dovolací súd zdôrazňuje, že dražba je verejné konanie (§ 2 písm. a/ zákona č. 527/2002 Z.z.), preto musí byť prístupná nielen všetkým potenciálnym záujemcom o draženie (účastníkom dražby), ale aj ostatnej verejnosti (§ 11 ods. 7 zákona č. 527/2002 Z.z.). Potreba umožniť prístup k dražbe čo najširšiemu okruhu osôb vyplýva jednak zo samotného cieľa dražby – prevod vlastníckeho práva, predpoklad dosiahnutia ktorého narastá so zvyšujúcim sa počtom účastníkov dražby, ale i z potreby priebeh dražby určitým spôsobom kontrolovať. Prístup verejnosti do dražobnej miestnosti pred i počas konania dražby (t.j. od otvorenia až do udelenia príklepu licitátorom) nemá byť fyzicky obmedzený tak, aby pre vstup do miestnosti bolo potrebné vyvinúť určité úsilie, či prekonať prekážky, ktoré by boli spôsobilé odradiť od vstupu do dražobnej miestnosti osoby majúce záujem zúčastniť sa dražby. Dovolací súd preto zhodne s názorom odvolacieho súdu považoval uzamknutie vstupných dverí do dražobnej miestnosti (bez ohľadu na to, či sa o vstup do dražobnej miestnosti

niekto pokúšal alebo nie) za postup dražobníka odporujúci § 11 ods. 7 zákona č. 527/2002 Z.z.

Odvolací súd neplatnosť dražby posudzoval aj z hľadiska (ne)splnenia zákonných predpokladov uvedených v § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z. Dovolací súd zdôrazňuje, že úspešnosť dobrovoľnej dražby vzhľadom na cieľ, ktorý sa ňou sleduje (§ 2 písm. a/ zákona č. 527/2002 Z.z.), je závislá od podmienok, za akých je vykonávaná. Jednou z týchto podmienok je aj dostatočná informovanosť čo najširšieho okruhu osôb o jej konaní, a tiež vhodne určené miesto, dátum a čas tak, aby sa dražby mohli zúčastniť všetci potenciálni záujemcovia o draženie, rovnako ako verejnosť. Miesto, dátum a čas určuje dražobník po dohode s navrhovateľom dražby, ak je navrhovateľ dražby zároveň dražobníkom, dohoda nie je potrebná a nahrádza ju jednostranný úkon dražobníka, ktorý nemá formálny charakter. Určenie uvedených podstatných podmienok konania dražby je v takýchto prípadoch v rukách jedinej osoby, ktorá pri ich určovaní nie je obmedzená. O to dôslednejšie je potom potrebné trvať na požiadavke primeranosti a vhodnosti ich určenia. Záujem o predmet dražby bude vždy závisieť od reálnej možnosti spoločenského využitia dražby. Ako správne zdôraznil odvolací súd, ak ide o nehnuteľnosť určenú na bývanie, záujemcami budú spravidla osoby, pre ktoré je geografická poloha nehnuteľnosti rozhodujúca, pričom sa dá predpokladať, že záujem o takúto nehnuteľnosť v určitej lokalite prejavia zväčša osoby bývajúce (pracujúce) v jej okolí. V danom prípade obec, v ktorej sa nachádzajú dražené nehnuteľnosti, je od obce, v ktorej sa konala sporná dražba, najkratšou dopravnou trasou vzdialená 329 km (z časového hľadiska predstavuje takmer štyri hodiny). Takéto určenie miesta dražby – z hľadiska požiadavky, aby miesto dražby bolo určené tak, aby nebola obmedzená možnosť účasti na dražbe – nemožno považovať za zodpovedajúce ustanoveniu § 11 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z. preto je potrebné dať za pravdu odvolaciemu súdu aj v tom, že došlo k porušeniu uvedeného ustanovenia.

Z týchto dôvodov dovolací súd uzavrel, že dovolateľ neopodstatnene namieta, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Vzhľadom na to, že neboli zistené vady konania uvedené v § 237 O.s.p. a v § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., najvyšší súd dovolanie žalovaného 1/ podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

139.

ROZHODNUTIE

Právoplatný rozsudok, ktorým bola zamietnutá žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu, zakladá prekážku veci právoplatne rozhodnutej v konaní o novej žalobe o určenie neplatnosti toho istého právneho úkonu aj vtedy, keď súd v predchádzajúcom konaní svoje rozhodnutie nezaložil na tých istých, už vtedy zistených skutočnostiach, z ktorých sa vyvodzuje neplatnosť právneho úkonu aj v novej žalobe.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2013 sp.zn. 1 MCdo 12/2010)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Žilina rozsudkom z 15. apríla 2009 č. k. 7 C 120/2005-181 určil, že kúpna zmluva uzatvorená vo forme notárskej zápisnice medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovanými 1/ a 2/ ako kupujúcimi, ktorej predmetom bol prevod vlastníctva nehnuteľností v katastrálnom území Š., je neplatná. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v danom prípade boli dané dôvody neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 40 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka. Mal za jednoznačne preukázané, že v čase uzavretia predmetnej kúpnej zmluvy bol žalobca nevidomý, v dôsledku čoho bol osobou trvale neschopnou čítať. Kúpna zmluva bola síce spísaná formou notárskej zápisnice, neobsahovala však náležitosti, ktoré vyžaduje § 49 a § 52 Notárskeho poriadku pri spisovaní právneho úkonu s osobou, ktorá nemôže čítať. Vzhľadom na to, že nedodržanie zákonom ustanovenej formy právneho úkonu spôsobuje jeho absolútnu neplatnosť, podanej žalobe vyhovel. Námietku žalovaných, že prejednaníu veci bráni prekážka veci právoplatne rozhodnutej, ktorá je daná tým, že neplatnosť tej istej kúpnej zmluvy už bola posudzovaná Okresným súdom Žilina v konaní sp. zn. 9 C 381/96, považoval za neopodstatnenú z toho dôvodu, že žalobca sa v spomínanom konaní domáhal určenia relatívnej neplatnosti právneho úkonu (§ 40a a 49a Občianskeho zákonníka), avšak v tomto konaní sa domáhal určenia absolútnej neplatnosti právneho úkonu (§ 40 ods. 1 a § 40 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 3. marca 2010 sp. zn. 7 Co 207/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 2 O.s.p.). K námietke o prekážke veci právoplatne rozhodnutej odvolací súd uviedol, že z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. mája 2003 sp. zn. 8 Co 92/2003 vyplýva, že v tomto odvolacom konaní bola posudzovaná správnosť rozsudku Okresného súdu Žilina z 31. októbra 2002 č. k. 9 C 381/96-157 len vo vzťahu k právnemu posúdeniu podľa § 49a a § 40a Občianskeho zákonníka v spojení s otázkou, či bol žalobca konaním žalovaných uvedený do omylu a či z tohto dôvodu je kúpna zmluva neplatná. V preskúmvanej veci však súd prvého stupňa posudzoval platnosť tejto kúpnej zmluvy vo väzbe na § 40 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka a otázku, či kúpna zmluva bola vyhotovená vo forme predpísanej zákonom. Znamená to, že v oboch konaniach súd posudzoval platnosť kúpnej zmluvy na podklade iných skutkových a právnych dôvodov.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na podnet žalovaných 1/ a 2/ podal proti uvedeným rozhodnutiam mimoriadne dovolanie. Navrhoval napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že sudy v danom prípade nemali meritórne rozhodovať, ale konanie mali zastaviť z dôvodu existencie prekážky veci právoplatne rozhodnutej (§ 159 ods. 3 v spojení s § 104 ods. 1 prvá veta 1 O.s.p.). Poukázal na to, že absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí priamo zo zákona, a to od začiatku (ex tunc) a bez ohľadu na to, či sa tejto neplatnosti niekto dovolal. Súd má prihliadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu aj bez návrhu (ex offi). Platí tiež, že vzhľadom na prejednaníu zásadu prihliada súd na absolútnu neplatnosť právneho úkonu len za predpokladu, že skutočnosti, ktoré sú s absolútnou neplatnosťou spojené, vyjdú v konaní najavo. Zdôraznil, že skutková okolnosť – nevidomosť žalobcu bola súdom známa už v konaní Okresného súdu Žilina sp. zn. 9 C 381/1996. Podľa názoru generálneho prokurátora sa sudy v označenom konaní nesprávne obmedzili len na dôvod relatívnej neplatnosti a neposúdili vec z hľadiska okolnosti zakladajúcej absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Ani nesprávnosť rozhodnutia Okresného súdu Žilina vo veci sp. zn. 9 C 381/1996 však nemôže odôvodniť nové prejednanie totožnej veci. V konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7 C 120/05 bola totiž prejednaná a rozhodnutá vec s rovnakými účastníkmi, týkajúca sa rovnakého predmetu konania (neplatnosť tej istej kúpnej zmluvy), pričom nárok vymedzený žalobným petítom vyplýval z rovnakých skutkových tvrdení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní preskúmal vec a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia treba zrušiť a konanie zastaviť. Tak súd

prvého stupňa, ako aj odvolací súd konali totiž v danej veci napriek tomu, že im v tom bránila prekážka veci právoplatne rozsúdenej.

Podľa § 159 ods.3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Uvedené ustanovenie určuje, že keď už bolo o veci právoplatne rozhodnuté, nemôže byť tá istá vec v rozsahu záväznosti výroku rozsudku prejednávaná znova. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (res iudicate) teda bráni tomu, aby vec, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté bola prejednávaná znova. V zmysle tohto ustanovenia ide o rovnakú vec vtedy, ak v neskoršom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo v inom konaní právoplatne rozhodnuté, a týka sa rovnakého predmetu konania a rovnakých osôb.

Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Podstatu skutku treba vidieť predovšetkým v spôsobe účasti účastníkov vo všetkých formách prejavu na určitej udalosti a následku, ktorý bol ňou spôsobený v podobe vzniku, zmeny alebo zániku občianskoprávneho vzťahu. Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako bol skutok posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, keď skutok bol súdom po právnej stránke posúdený nesprávne alebo neúplne.

O konanie tých istých osôb ide aj vtedy, keď v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie); pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného).

V preskúmvanej veci nebolo sporné, že žalobca sa domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy už v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 9 C 381/1996. Jeho žaloba smerovala proti rovnakým žalovaným a domáhal sa ňou určenia neplatnosti (tej istej) kúpnej zmluvy uzavretej 3. marca 1995 medzi ním ako predávajúcim a žalovanými 1/ a 2/ ako kupujúcimi. V žalobe uviedol, že je nevidiaci, zmluvu sám neprečítal a vzhľadom na jeho vek a nedoslýchavosť na jedno ucho ani nevedel, čo podpisuje. Tvrdil, že kúpna zmluva je neplatná, pri jej spisovaní bol uvedený do omylu a kúpna cena mu nebola vyplatená. Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 31. októbra 2002 č.k. 9 C 381/1996-157 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 30. mája 2003 sp. zn. 8 Co 92/2003 bola predmetná žaloba zamietnutá s odôvodnením, že žalobca nepreukázal uzavretie kúpnej zmluvy v kvalifikovanom omyle (§ 49a Občianskeho zákonníka); pokiaľ žalobca v konaní tvrdil, že predmetný právny úkon je neplatný aj z iných dôvodov (obchádzanie zákona, nedostatok vôle a jej vážnosti), súdy tieto dôvody neposudzovali.

V neskoršom konaní, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7 C 120/2005 sa žalobca opätovne domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy s tým, že v prvšom konaní (prebiehajúcim pod sp. zn. 9 C 381/1996) sa súdy zaoberali len relatívnou neplatnosťou právneho úkonu, nezaoberali sa ale jej absolútnou neplatnosťou v zmysle § 37, 39 a 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, i keď na ňu mali prihliadnuť ex offa. Vo väzbe na ním tvrdenú absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy akcentoval svoju nevidomosť a nedoslýchavosť a nerešpektovanie uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka, ako aj § 47 zákona č. 323/1992 Z.z. o notároch a notárskej činnosti.

Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí priamo zo zákona (ex lege), a to od začiatku (ex tuc) a bez ohľadu na to, či sa tejto neplatnosti niekto dovolal. Súd prihliada na absolútnu neplatnosť právneho úkonu aj bez návrhu (ex offa). Účastník v takomto prípade nemusí tvrdiť a namietat' neplatnosť takéhoto úkonu, lebo súd je povinný skúmať všetky dôvody absolútnej neplatnosti. Vzhľadom na prejednacíu zásadu prihliada súd na absolútnu neplatnosť právneho úkonu len za predpokladu, že sa o dôvode neplatnosti (napríklad z dôvodu nedostatku formy, neurčitosti úkonu, nespôsobilosti subjektu zmluvu uzavrieť, rozporu so zákonom) dozvie procesne korektným spôsobom. Znamená to, že ak konkrétny dôvod absolútnej neplatnosti v konaní nie je tvrdený a ani nijak v konaní nevyjde najavo, nie je dôvod, aby súd po takejto okolnosti z vlastnej iniciatívy pátral a nahradzoval tak v sporovom konaní zákonom predpokladanú aktivitu účastníkov.

Žalobca už v žalobe podanej vo veci sp. zn. 9 C 381/1996 Okresného súdu Žilina uviedol, že je nevidiaci. Skutočnosť, že nie je spôsobilý prečítať akúkoľvek listinu, potvrdila vo svedeckej výpovedi aj jeho ošetrujúca lekárka. Táto skutková okolnosť (nevidomosť žalobcu) bola súdom známa. Pokiaľ na ňu neprihliadli a posúdenie veci zúžili len na dôvody zakladajúce relatívnu neplatnosť, vec po právnej stránke nesprávne posúdili. V konaní o neplatnosť kúpnej zmluvy, ktoré bolo vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7 C

120/2005, potom súdy prehliadli, že išlo o tých istých účastníkov, rovnaký predmet sporu a ten istý skutok; prejednávaniu (tej istej) veci v tomto konaní bránila prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*). Ak napriek tomu túto vec prejednali rozhodli, došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p.

Pokiaľ najvyšší súd v konaní o mimoriadnom dovolaní zistí, že v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k niektorej z vád uvedených v § 237 O.s.p., napadnuté rozhodnutie vždy zruší (§ 243b ods. 1 O.s.p.); zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., je okrem toho dôvodom pre zastavenie konania (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

So zreteľom na vyššie uvedené najvyšší súd zrušil rozsudky súdov oboch nižších stupňov napadnuté mimoriadnym dovolaním a konanie zastavil.

140.

ROZHODNUTIE

I keď navrhovateľ nespĺnil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, ktorú mu súd uložil podľa § 141a ods. 1 O.s.p., konanie nemožno zastaviť, ak je odporcom subjekt uvedený v § 2 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. novembra 2013 sp. zn. 6 Cdo 355/2012)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Bratislava I uznesením z 24. apríla 2012 č. k. 10 C 62/2010-235 zastavil konanie a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka nespĺnila povinnosť zložiť do 60 dní preddavok na trovy konania, ktorá jej bola uložená uznesením tohto súdu zo 14. februára 2012 č. k. 10 C 62/2010-208 právoplatným 17. februára 2012 (§ 141a O.s.p.).

Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. júla 2012 sp. zn. 5 Co 278/2012 napadnuté potvrdil a odporkyňu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil s rozhodnutím prvostupňového súdu a aj s jeho odôvodnením (§ 219 ods. 2 O.s.p.). O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka. Uviedla, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Poukázala na to, že nezloženie preddavku na trovy konania, nemusí vždy viesť k zastaveniu konania. Tvrdila, že vyhovieť návrhu na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania možno iba vtedy, ak z tejto povinnosti nie je vylúčený navrhujúci odporca. Pokiaľ odporcovi nemožno uložiť túto povinnosť, nemôže byť uložená ani navrhovateľovi, lebo inak by došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že (dovolaním) napadnuté uznesenie odvolacieho súdu treba zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie smeruje v danom prípade proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Uznesenie napadnuté dovolaním navrhovateľky nemá znaky niektorého z týchto uznesení, preto jej dovolanie nie je podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. dovolací súd skúmal, či prípustnosť dovolania nevyplýva z § 237 O.s.p. Dovolaťka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania navrhovateľky preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Navrhovateľka tvrdí, že postupom súdov jej v konaní bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť procesne nesprávny postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizáciu procesných oprávnení, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe sa za odňatie možnosti konať pred súdom považuje aj postup súdu, ktorý konanie zastaví, i keď pre to neboli dané procesné predpoklady.

Zo spisu vyplýva, že súd prvého stupňa uznesením zo 14. februára 2012 č. k. 10 C 62/2010-208 uložil navrhovateľke povinnosť zložiť do 60 dní preddavok na trovy konania vo výške 918 830,01 €. Rozhodol tak na návrh odporkyne z 10. januára 2012 a po zistení, že u navrhovateľky sú splnené aj ďalšie zákonné podmienky na

uloženie takejto povinnosti [v konaní ide o sumu 18 376 600,24 € (presahujúcu 400 násobok životného minima) a navrhovateľka nepreukázala existenciu takých majetkových pomerov, ktoré by odôvodňovali jej oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 ods. 1 O.s.p.)]. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 17. februára 2012. Preddavok na trovy konania nezložila ani navrhovateľka ani odporkyňa. Súd prvého stupňa uznesením z 24. apríla 2012 č. k. 10 C 62/2010-235 konanie zastavil (§ 141a ods. 1 O.s.p.).

Navrhovateľovi, u ktorého nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O.s.p. v celom rozsahu a ktorý uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy prevyšujúcej 400-násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, súd na návrh odporcu uloží, aby v lehote nie dlhšej ako 60 dní zložil preddavok na trovy konania. Na zloženie preddavku podľa prvej vety vyzve súd súčasne s uložením povinnosti navrhovateľovi v rovnakej lehote aj odporcu. Povinnosť zložiť preddavok na trovy konania nemá účastník, ktorého majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní. Ak navrhovateľ preddavok na trovy konania v určenej lehote nezloží a odporca, ktorý má povinnosť zložiť preddavok, ho zložil, súd konanie v lehote 15 dní od uplynutia lehoty na zloženie preddavku na trovy konania zastaví (§ 141a ods. 1 O.s.p.).

Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania prichádza do úvahy, ak: a/ predmetom konania je právo (nárok) na zaplatenie sumy prevyšujúcej 400 násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, pričom právny titul uplatneného nároku nie je rozhodujúci, b/ to navrhol odporca, c/ u navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre priznanie oslobodenia od súdneho poplatku v zmysle § 138 O.s.p. v celom rozsahu (čiastočné oslobodenie od súdneho poplatku alebo splnenie podmienok pre čiastočné oslobodenie od súdneho poplatku neodôvodňuje neuloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania). Súd uloží navrhovateľovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, len ak sú všetky tieto podmienky splnené súčasne.

Na zloženie preddavku na trovy konania (v rovnakej lehote a výške) vyzve súd ale aj odporcu. Ak odporca súdu navrhne, aby súd uložil navrhovateľovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, musí sám počítať s tým, že aj on bude vyzvaný na zloženie takéhoto preddavku. Účastník nie je povinný zložiť preddavok na trovy konania iba vtedy, ak jeho majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý sa nevzťahuje na usporiadanie majetkových pomerov dlžníka, ktorým je štát, štátna rozpočtová organizácia, štátna príspevková organizácia, štátny fond, obec, vyšší územný celok, rozpočtová organizácia a príspevková organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce a vyššieho územného celku alebo iná osoba, za ktorej všetky záväzky zodpovedá alebo ručí štát. Tento zákon sa nevzťahuje ani na usporiadanie majetkových pomerov dlžníka, ktorým je Národná banka Slovenska, Fond ochrany vkladov alebo Garančný fond investícií (§ 2 citovaného zákona). Ak je teda účastníkom konania subjekt uvedený v ustanovení § 2 zákona č. 78/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, nemá povinnosť zložiť preddavok na trovy konania; právna úprava tieto subjekty výslovne vylučuje.

Štvrtá veta vyššie citovaného zákonného ustanovenia určuje právny dôsledok nesplnenia povinnosti navrhovateľa zložiť preddavok za situácie, že tento preddavok zložil odporca, ktorý aj má povinnosť ho zložiť. Týmto dôsledkom je zastavenie konania v lehote 15 dní od márneho uplynutia lehoty na jeho zloženie. U navrhovateľa, ktorý nezloží preddavok na trovy konania, môžu preto nastať najmä situácie, že: 1/ tento preddavok zloží odporca, ktorý má povinnosť ho zložiť, 2/ preddavok nezloží odporca, ktorý ani nemá povinnosť ho zložiť. Zastavenie konania sa vzťahuje len na prípady, v ktorých navrhovateľ preddavok na trovy konania v určenej lehote nezloží, ale ho zloží odporca, ktorý má (súčasne) aj povinnosť ho zložiť.

V predmetnej veci nebolo sporné, že navrhovateľka nezložila preddavok na trovy konania a odporkyňou je subjekt, ktorý ani nemohol byť vyzvaný na zloženie preddavku, lebo právna úprava to vylučuje vzhľadom na to, že jej majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (pozn.: odporkyňa preddavok nezložila). V danej procesnej situácii preto nebolo možné konanie zastaviť v zmysle § 141a ods. 1 O.s.p. a súd mal v konaní riadne pokračovať.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že procesným postupom súdov, v rámci ktorého došlo k zastaveniu konania, i keď pre to neboli dané procesné predpoklady, bola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Vzhľadom na to uznesenie odvolacieho a tiež prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O. s. p.).

141.

ROZHODNUTIE

Ak bolo rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní zrušené dovolacím súdom, je odvolací súd povinný ešte pred svojím ďalším rozhodnutím o odvolaní doručiť účastníkovi zrušujúce rozhodnutie a vytvoriť mu procesnú možnosť reagovať v primeranej lehote na situáciu, ktorá vznikla zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Porušenie týchto povinností odvolacím súdom má za následok odňatie možnosti účastníka pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2013 sp.zn. 5 Cdo 434/2012)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Bratislava V uznesením z 9. júla 2007 č.k. 39 C 160/2007-9 odmietol podanie žalobcu z 24. apríla 2007 z dôvodu existencie väd, pre ktoré nebolo možné v konaní pokračovať a ktoré neboli odstránené napriek výzve na ich odstránenie.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 19. augusta 2011 sp. zn. 9 Co 322/2011 odvolanie žalobcu odmietol a žalovaným 1/ až 15/ náhradu trov konania nepriznal. Toto rozhodnutie napadol žalobca dovolaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 5. júna 2012 sp. zn. 5 Cdo 25/2012 napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Krajský súd v Bratislave po vrátení veci na ďalšie konanie uznesením z 31. júla 2012 sp.zn. 9 Co 288/2012 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Vec preskúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Uviedol, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Poukázal na to, že zrušujúce rozhodnutie najvyššieho súdu mu bolo doručené až po opätovnom rozhodnutí odvolacieho súdu, v dôsledku čoho nemohol reagovať na novovzniknutú procesnú situáciu. Týmto postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). V ďalšej časti dovolania uviedol, prečo zastáva názor, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené rozhodnutie prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že zrušujúce uznesenie najvyššieho súdu z 5. júla 2012 sp. zn. 5 Cdo 25/2012 bolo žalobcovi doručené až 27. novembra 2012, teda po vydaní v poradí druhého rozhodnutia odvolacieho súdu.

Opakované rozhodovanie odvolacieho súdu o odvolaní účastníka konania potom, ako bolo jeho predchádzajúce rozhodnutie v dôsledku dovolania zrušené, bez toho, aby mu bolo toto zrušujúce rozhodnutie dovolacieho súdu doručené a vytvorená možnosť na vzniknutú procesnú situáciu v primeranej lehote reagovať, je postupom súdu, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Procesná vada tejto povahy je zároveň dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne.

Najvyšší súd so zreteľom na vyššie uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.)

142.

ROZHODNUTIE

Ustanovenie § 129 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku neumožňuje vykonať dokazovanie prečítaním listiny, ktorej preklad nebol vyhotovený v štátnom alebo českom jazyku.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2013 sp. zn. 7 Cdo 16/2013)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Žilina rozsudkom z 11. januára 2011 č.k. 13 C 164/2009-110 zamietol žalobu a žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa uzatvorila s účinnosťou od 1. januára 2002 poisťovnú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení motorového vozidla (EVČ: X.). Žalovaný 29. septembra 2005 spôsobil dopravnú nehodu s poisteným motorovým vozidlom na území Švajčiarska. Spoločnosť W. uplatnila voči žalobkyni náhradu škody X € z povinného zmluvného poistenia za spôsobenú dopravnú nehodu. Žalobkyňa vyplatila spoločnosti W. túto sumu. V zmysle § 12 ods. 2 písm. g/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. marca 2007 (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“) poisťovňa má proti poisťníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatila z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu motorovým vozidlom a bez dôvodov hodných osobitného zreteľa porušil povinnosti podľa § 10 ods. 1 až 4. Žalobkyňa v konaní nepreukázala výšku spôsobenej škody a v tomto smere neuniesla dôkazné bremeno. Súd preto jej žalobu zamietol. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline rozsudkom z 29. marca 2012 sp. zn. 10 Co 185/2011 (v znení opravného uznesenia z 21. júna 2012) napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 220 O.s.p. zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni X € a do 3 dní jej nahradiť trovy konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Po zopakovaní dokazovania (výsluchom žalovaného a listinnými dôkazmi) zistil, že žalobkyňa v prospech spoločnosti W. vyplatila náhradu poistného plnenia a poplatky banke spolu vo výške X € z dôvodu škody spôsobenej žalovaným v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla. Žalovaný nepreukázal svoje tvrdenie, že voči poisťovni splnil svoju oznamovaciu povinnosť v zmysle § 10 ods. 1 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z., preto odvolací súd dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

Proti zmeňujúcemu výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorý žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru odvolací súd nesprávne vyhodnotil zistený skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil. Odvolaciemu súdu vytýkal, že akceptoval také kópie dokladov a listiny v cudzom jazyku predložené žalobkyňou, z ktorých nie je zrejmé, či sa týkajú žalovaného. Žalobkyňa nepredložila originály dokladov a pri listinách v cudzom jazyku nezabezpečila ich preklad. V ďalších častiach dovolania vysvetľoval, v čom sú nesprávne právne závery, na ktorých spočíva napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť vzhľadom na vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 a 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p., resp. tzv. iným vadám majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Najvyšší súd dospel k záveru, že v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p.

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Právna teória i súdna prax sa zhodujú v tom, že „inou vadou konania“ (error in procedendo) sa rozumie porušenie ustanovenia zákona upravujúceho konanie od začiatku až do skončenia (napríklad nezisťovanie skutočností podstatných pre rozhodnutie alebo porušenie ustanovení o vykonávaní jednotlivých dôkazov).

Dovolateľ namieta, že v konaní súd vykonal dôkaz listinou len v jej fotokópii (nie originálom), resp. že vykonal ako dôkaz listinou, ktorá je napísaná v cudzom jazyku.

Dôkazným prostriedkom môže byť všetko, čím možno zistiť skutkový stav veci (§ 125 O.s.p.). Súd pri hodnotení dôkazov (§ 132 O.s.p.) v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov.

Pre spôsobilosť listiny byť dôkazným prostriedkom nie je rozhodujúce, či ide o originál listiny alebo jej odpis alebo fotokópiu. Dokazovanie môže byť vykonané aj fotokópiou listiny. V prípade vykonania dôkazu fotokópiou listiny možno len zväžiť jej dôkaznú silu (porovnaj napríklad rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 9/2005).

V prípade dokazovania, ktoré sa má vykonať listinou napísanou v inom ako štátnom jazyku, je súd povinný najskôr pribrať prekladateľa na jej preklad (§ 51 ods. 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy).

Zo zápisnice o pojednávaní pred súdom prvého stupňa z 11. januára 2011 vyplýva, že dokazovanie bolo vykonané aj listinami napísanými v nemeckom jazyku, a to ich prečítaním. Z obsahu spisu ale nevyplýva, že by listinné dôkazy predložené žalobkyňou, z ktorých vyvodzovala svoje skutkové tvrdenia o dôvodnosti postihového práva z poisťnej udalosti v zahraničí (uplatnenie nároku na náhradu škody s prílohami spoločnosťou W. v nemeckom jazyku voči žalobkyňi), boli pred tým preložené do štátneho jazyka.

Pokiaľ súd nezabezpečil preklad týchto listín do štátneho jazyka, nemohol ich v úradnom (štátnom) jazyku prečítať a tak správne vykonať dôkaz listinou. Vykonanie dokazovania prečítaním listín v cudzom jazyku zákon neumožňuje. To znamená, že súd v danom prípade vykonal dokazovanie v rozpore s § 129 ods. 1 O.s.p. Tento procesne nesprávny postup súdu vykazuje znaky tzv. inej vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Všeobecne totiž platí, že skutkové zistenia súdu, ktoré majú základ v nesprávnom spôsobe vykonania dôkazu, zakladajú vadu konania, na ktorú dopadá ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Na vadu tejto povahy, ku ktorej došlo v konaní pred súdom prvého stupňa, odvolací súd neprihliadol, i keď žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne signalizoval „nezabezpečenie prekladu listín“.

Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd zrušil rozsudok odvolacieho a prvostupňového súdu a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa (§ 243b ods. 2 a 3 O.s.p.).

143.

ROZHODNUTIE

Trojdnňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) je lehotou procesnou. Pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 Občianskeho súdneho poriadku.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2014 sp. zn. 2 Cdo 360/2013)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Pezinok rozsudkom z 20. marca 2013 č.k. 9 P 16/2011-242 rozviedol manželstvo navrhovateľa a odporkyne, ich maloleté dieťa zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti otca. Zároveň rozhodol o zastupovaní maloletého dieťaťa, spravovaní jeho majetku, ako aj o výžive a jeho styku s rodičmi. Rozhodol tiež o trovách konania.

Proti uvedenému rozhodnutiu podala odporkyňa odvolanie, Krajský súd v Bratislave ho ale odmietol uznesením z 30. júla 2013 sp. zn. 11 CoP 343/2013 s odôvodnením, že odvolanie bolo podané oneskorene (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Tento opravný prostriedok bol urobený elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu 26. apríla 2013, v zmysle § 42 ods. 1 O.s.p. ho bolo potrebné doplniť do 29. apríla 2013. Podanie bolo však doplnené až 2. mája 2013. Odvolací súd uviedol, že rozhodujúci nie je deň, v ktorom bolo doplnenie odvolania podané na pošte, ale kedy podanie došlo na súd. Doplnenie elektronického podania prišlo na súd 2. mája 2013, teda po uplynutí trojdnňovej lehoty. Odvolací súd preto na elektronické podanie odvolania neprihliadol. V ďalšom konštatoval, že poštou podané odvolanie bolo podané po zákonom stanovenej lehote, preto ho podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. odmietol.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala odporkyňa dovolanie, ktorým navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedla, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Lehota na doplnenie elektronického podania je lehota procesná, a preto bolo v zmysle § 57 ods. 3 O.s.p. postačujúce v tejto lehote odovzdať podanie orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Poukázala na to, že na obdobnom názore spočíva uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. novembra 2012 sp. zn. 5 Cdo 253/2012.

Navrhovateľ navrhol dovolanie odmietnuť. Kolízny opatrovník sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V danom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; dovolanie odporkyne medzi nimi nie je, preto prípustnosť jej dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na § 242 ods. 1 O.s.p. najvyšší súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Dovolateľka procesné vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

So zreteľom na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či dovolateľke nebola postupom súdov odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odňatím možnosti konať sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých procesných oprávnení, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Súd prax dospela k záveru, že ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorené, odňal tým účastníkovi konania možnosť konať pred súdom (R 23/1994). V konaní pred najvyšším súdom bolo preto potrebné posúdiť správnosť záverov odvolacieho súdu o dni podania odvolania.

Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1 O.s.p.). Do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti, určujúcej začiatok lehoty (§ 57 ods. 1 O.s.p.). Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojim označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak konanie lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 57 ods. 2 O.s.p.). Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O.s.p.). Podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba. Podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada (§ 42 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci zo spisu vyplýva, že rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo právnomu zástupcovi odporkyne doručené 11. apríla 2013 (štvrtok). Lehota na podanie odvolania jej preto začala plynúť 12. apríla 2013 (piatok) a uplynula 26. apríla 2013 (piatok). Odporkyňa podala odvolanie elektronickým prostriedkom (e-mailom) bez zaručeného elektronického podpisu 26. apríla 2013, teda v posledný deň odvolacej lehoty. Trojdňová lehota na doplnenie odvolania jej začala plynúť 27. apríla 2013 a jej posledným dňom bol pondelok 29. apríla 2013. Odporkyňa doplnila svoje odvolanie v písomnej forme – odvolania podala na poštovú prepravu 29. apríla 2013. Doplnenie elektronického podania bolo preto podané včas, v zákonom stanovenej lehote.

Trojdnňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 O.s.p.) je totiž lehota procesná, pre počítanie, plynutie a zachovanie ktorej platia ustanovenia § 55 a § 57 O.s.p.

Námietka dovolateľky o existencii vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v odvolacom konaní je vzhľadom na to opodstatnená.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu bola odporkyňi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.); napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu preto zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

144.

ROZHODNUTIE

Za orgán, ktorý má povinnosť doručiť podanie v zmysle § 57 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku sa považujú aj subjekty registrované, prípadne licencované podľa zákona č. 324/2011 Z.z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov zverejnené Poštovým regulačným úradom v Registri poštových podnikov.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. februára 2014 sp.zn. 7 Cdo 142/2013)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Bratislava V uznesením zo 14. novembra 2012, č. k. 10 C 169/2012-17 uložil žalobkyni povinnosť, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia zaplatila súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 22. januára 2013, sp. zn. 5 Co 671/2012 odvolanie žalobkyne proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa odmietol. Uviedol, že napadnuté uznesenie bolo zástupcovi žalobkyne doručené do vlastných rúk dňa 28. novembra 2012 a posledným dňom lehoty na včasné podanie odvolania bol 13. december 2012 (štvrtok). Žalobkyňa podala odvolanie osobne na súde prvého stupňa 14. decembra 2012, preto odvolanie podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. odmietol ako oneskorene podané.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Navrhla, aby dovolací napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), lebo došlo k odmietnutiu jej včas podaného odvolania. Odvolanie nebolo podané na prvostupňovom súde osobne v podateľni, ale prostredníctvom doručovateľskej spoločnosti R., s.r.o., ktorej predmetom podnikania je „poskytovanie poštových služieb“. Odvolanie odovzdala tejto spoločnosti 13. decembra 2012, teda ešte pred uplynutím lehoty na podanie odvolania (§ 57 ods. 3 O.s.p.). Označená doručovateľská spoločnosť mala povinnosť podanie doručiť adresátovi, preto lehota bola zachovaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné.

S prihliadnutím na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či postupom súdov nedošlo k odňatiu možnosti účastníkom konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť aj procesným postupom odvolacieho súdu, ktorý odmietne odvolanie ako oneskorene podané, i keď procesné predpoklady pre to neboli dané (R 23/1994).

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p., odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Podľa § 57 ods. 3 O.s.p., lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že uznesenie súdu prvého stupňa bolo zástupcovi žalobkyne doručené 28. novembra 2012, posledným dňom 15-dňovej lehoty na podanie odvolania bol 13. december 2012 (štvrtok). Podacia pečiatka Okresného súdu Bratislava V obsahuje údaj, v zmysle ktorého odvolanie bolo podané na tomto súde osobne 14. decembra 2012.

Žalobkyňou k dovolaniu pripojený doklad o odovzdaní zásielky na prepravu spoločnosti R., s.r.o. o ktorom dovolací súd v čase rozhodovania o odvolaní nemal vedomosť, ale nasvedčuje tomu, že žalobkyňa odvolanie odovzdala tejto spoločnosti na jeho doručenie Okresnému súdu Bratislava V dňa 13. decembra 2012, t. j. posledný deň 15-dňovej odvolacej lehoty.

Pre záver o (ne)splnení podmienky zachovania odvolacej lehoty v zmysle ustanovenia § 57 ods. 3 O.s.p. bolo potrebné vyriešiť otázku, či spoločnosť, ktorej bolo odvolanie odovzdané na doručenie súdu, možno považovať za „orgán, ktorý má povinnosť ho doručiť“.

Orgánom povinným doručiť podanie, ktorým sa vykonáva úkon viazaný lehotou, je v zmysle zákonom stanovených podmienok ktorýkoľvek okresný súd (§ 42 ods. 2 O.s.p.), odvolací súd (§ 218 ods. 2 O.s.p.), správny orgán, ktorý vydal rozhodnutie (§ 250m ods. 2 O.s.p.), príslušný orgán nápravno-výchovného ústavu, zdravotníckeho zariadenia a pod. a napokon aj pošta, čo je zrejme aj z ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky (pozri napr. V 8/72, R 23/86, ZSP č. 2/2004).

Zákon č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“), ktorého predmetom úpravy sú (aj) podmienky poskytovania poštových služieb (§ 1 ods. 1 písm. a/) definovaných ako služby poskytované na účely dodania poštovej zásielky (špecifikovanej v § 5), a to vybranie a distribúcia poštovej zásielky (§ 2), vymedzuje poskytovanie poštových služieb poštovým podnikom (§ 7) ako podnikateľskú činnosť. Poskytovať poštové služby možno len za podmienok stanovených zákonom, a to len na základe registrácie vykonanej Poštovým regulačným úradom (§ 19) v rozsahu podľa všeobecného povolenia (rozhodnutia vydaného Poštovým regulačným úradom podľa § 17) alebo na základe poštovej licencie (rozhodnutia vydaného Poštovým regulačným úradom podľa § 44). Konanie o registrácii t. j. zápis osoby, ktorá bude poskytovať poštové služby do registra poštových podnikov, upravuje zákon v § 19 až § 22.

Poštový regulačný úrad vedie register poštových podnikov ako verejný zoznam, do ktorého sa zapisujú zákonom stanovené údaje, sprístupnený bezodplatne na jeho webovom sídle (§ 23). Podľa aktuálneho registra poštových podnikov je ku dňu vydania tohto rozhodnutia v ňom evidovaných 23 poštových podnikov s uvedením ich obchodného mena, dátumu registrácie, spôsobu označovania poštových zásielok a druhu (nimi poskytovaných) poštových služieb, vrátane spoločnosti R., s.r.o. s dátumom jej registrácie 30. apríla 2012 (pod poradovým číslom 3), ktorej žalobkyňa odovzdala odvolanie za účelom jeho doručenia Okresnému súdu Bratislava V dňa 13. decembra 2012, to znamená ešte pred uplynutím zákonnej lehoty na podanie odvolania.

Vzhľadom na to, že spoločnosť R., s.r.o. bola Poštovým regulačným úradom registrovaná ako poštový podnik poskytujúci poštové služby v zmysle zákona, treba túto spoločnosť považovať za orgán, ktorému je možné odovzdať podanie a ktorý má povinnosť toto podanie doručiť s následkom zachovania lehoty v zmysle ustanovenia § 57 ods. 3 O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že žalobkyňa dôvodne namietala, že postupom odvolacieho súdu, v rámci ktorého odmietol ako oneskorene podané jej odvolanie, hoci procesné predpoklady pre to neboli dané, došlo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Najvyšší súd preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 2 O.s.p.).

145.

R O Z H O D N U T I E

Bez ohľadu na to, ktorému orgánu povinnému doručiť podanie (§ 57 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) odovzdal účastník svoje odvolanie, aby bolo doručené súdu, musí byť spôsobom dostatočne hodnoverným preukázané, že k tomuto odovzdaniu skutočne došlo.

Pokiaľ odtlačok podacej pečiatky nasvedčuje tomu, že odvolanie bolo podané osobne v podateľni súdu, avšak účastník tvrdí, že ho na doručenie súdu odovzdal subjektu registrovanému alebo licencovanému podľa zákona č. 324/2011 Z.z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov zverejnenému Poštovým regulačným úradom v Registri poštových podnikov, súd účastníka vyzve, aby svoje tvrdenie preukázal. Ak účastník na túto výzvu nereaguje, súd vychádza z údajov o doručení vyplývajúcich z odtlačku podacej pečiatky súdu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. apríla 2014 sp. zn. 3 Cdo 28/2014)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Bratislava uznesením z 23. novembra 2012 č.k. 6 C 147/2012-17 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti. Toto uznesenie napadla žalobkyňa odvolaním.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 27. augusta 2013 sp. zn. 8 Co 512/2012 odvolanie žalobkyne odmietol ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). V odôvodnení poukázal na § 57 ods. 1 a 3 O.s.p. a § 204 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že odvolaním napadnuté uznesenie bolo právnenému zástupcovi žalobkyne doručené 28. novembra 2012, odvolacia lehota začala plynúť 29. novembra 2012 a uplynula dňom 13. decembra 2012. Žalobkyňa podala odvolanie 14. decembra 2012, teda po uplynutí odvolacej lehoty.

Proti uvedenému uzneseniu podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom uviedla, že v konaní jej bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že odvolací súd odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, hoci procesné predpoklady pre tento postup neboli dané. Odvolanie odovzdala 13. decembra 2013 (teda v rámci odvolacej lehoty) obchodnej spoločnosti, predmetom ktorej je poskytovanie poštových služieb (R., s.r.o.), s tým, aby bolo doručené súdu prvého stupňa. Tým v zmysle § 57 ods. 3 O.s.p. nastali právne účinky podania odvolania. Napadnuté uznesenie žiadala zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.); bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné.

Dovolanim možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Prípustnosť dovolania žalobkyne proti napadnutému uzneseniu z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva. Procesnú prípustnosť dovolania žalobkyne by vzhľadom na to zakladala len procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala; existencia väd tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu v konaní za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Súd prax dospela k záveru, že ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorené, odňal tým účastníkovi konania možnosť konať pred súdom (R 23/1994). V konaní pred najvyšším súdom bolo preto potrebné posúdiť správnosť záverov odvolacieho súdu o dni podania odvolania.

Podľa § 204 ods. 1 veta prvá O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Podľa § 57 ods. 3 O.s.p. lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Zo spisu vyplýva, že uznesenie súdu prvého stupňa bolo zástupcovi žalobkyne doručené 28. novembra 2012. Posledným dňom 15-dňovej lehoty na podanie odvolania bol 13. december 2012 (štvrtok), ako konštatoval aj odvolací súd.

Odtlačok podanej pečiatky Okresného súdu Bratislava V na odvolaní žalobkyne potvrdzuje, že súd prvého stupňa prevzal odvolanie 14. decembra 2012 od toho, kto mu ho fyzicky doručil; deň takéhoto prevzatia ale nemusí byť vždy bez ďalšieho dňom totožným s dňom podania odvolania.

Žalobkyňa s úmyslom preukázať včasnosť podania odvolania pripojila k dovolaniu výtlačok internetovej stránky s údajmi, v zmysle ktorých obchodnou spoločnosťou R., s.r.o. bola prevzatá na doručenie zásielka, prepravný list ku ktorej má č. X. Ide o spoločnosť, predmetom činnosti ktorej je aj poskytovanie poštových služieb. Z dokladu predloženého dovolateľkou vyplýva, že malo ísť o zásielku s hmotnosťou 0,30 kg, ktorú uvedená spoločnosť prevzala od žalobkyne 13. decembra 2012; táto zásielka bola adresovaná Okresnému súdu Bratislava V a jej obsahom mali byť viaceré odvolania a vyjadrenia žalobkyne v rôznych súdnych konaniach Okresného súdu Bratislava V (viď bližšie „popis zásielky“ – POH – NŠ – odvolanie SP 10 C 186/2012 do 10 C 156/2012 a vyjadrenia k poučeniu od 41 C 185/2012 do 7 C 162/2012“).

Vzhľadom na to, že z údajov o predmetnej zásielke, ktoré boli uvedené na doklade predloženom dovolateľkou, nebolo zrejmé, či obsahom zásielky bolo aj odvolanie žalobkyne podané v preskúmvanej veci (t.j. vo veci Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 6 C 147/2012), dovolací súd vytvoril žalobkyňi procesnú možnosť doložiť opodstatnenosť jej tvrdenia o včasnom podaní odvolania. Listom z 3. februára 2014 vyzval žalobkyňu, aby v lehote 10 dní zaslala najvyššiemu súdu doklad potvrdzujúci deň, v ktorom bolo odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 6 C 147/2012 odovzdané na prepravu spoločnosti R., spol. s.r.o. Táto písomná výzva najvyššieho súdu bola právnemu zástupcovi žalobkyne doručená 24. februára 2014, žalobkyňa ale na výzvu nereagovala.

Keďže údaje obsiahnuté v spise vyznievajú v prospech záveru odvolacieho súdu o podaní odvolania žalobkyne oneskorene (po uplynutí odvolacej lehoty) a žalobkyňa nevyužila procesnú možnosť preukázať nesprávnosť tohto záveru, dovolací súd vychádzal z údajov, ktoré žalobkyňa relevantným spôsobom nespochybnila a v nadväznosti na to dospel k záveru, že v danom prípade nejde o prípad odmietnutia odvolania v procesnej situácii, v ktorej pre to neboli procesné predpoklady.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdných dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

146.

ROZHODNUTIE

Tarifná odmena za úkon právnej služby advokáta zastupujúceho účastníka vo veci súvisiacej s porušením zásady rovnakého zaobchádzania podľa zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), v ktorej žaloba smeruje aj na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, stanoví sa z tarifnej hodnoty 2000 eur uvedenej v § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. novembra 2013 sp.zn. 1 Cdo 13/2012)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Revúca rozsudkom z 8. augusta 2011 č. k. 5C 171/2010-164 zamietol žalobu podanú podľa zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých predpisov (ďalej len „zákon č. 365/2004 Z.z.“), ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby žalovanej bola súdom uložená povinnosť ospravedlniť sa jej a tiež zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy; rozhodol tiež o trovách konania. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa 12. mája 2008 adresovala žalovanej žiadosť o prijatie do zamestnania na pozíciu učiteľa, jej žiadosti však vyhovené nebolo a ako sa neskôr dozvedela, na miesto vychovávateľa bola prijatá osoba s nižšou kvalifikáciou. Pokiaľ žalobkyňa zastávala názor, že prijatá nebola preto, lebo je príslušníčkou rómskeho etnika, súd konštatoval, že žiaden právny predpis neukladá zamestnávateľovi povinnosť prijať do pracovného pomeru na miesto pedagogického zamestnanca uchádzača s vyšším vzdelaním. Ak by bola žalobkyňa prijatá na miesto vychovávateľky, musela by byť zaradená do vyššej platovej triedy, na čo však žalovaná nemala dostatočné finančné prostriedky. Navyše, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná okrem žiadosti žalobkyne evidovala ďalšie tri žiadosti o prijatie do zamestnania, ani týmito žiadosťami nebolo vyhovené; išlo pri tom o žiadosti uchádzačov s vysokoškolským vzdelaním, prípadne s praxou v školstve a v ich prípade nešlo o príslušníkov rómskeho etnika. Napokon súd prvého stupňa poukázal na to, že úspešnej uchádzačke bolo prijatie do zamestnania prisľúbené skôr, než žalobkyňa požiadala o prijatie do zamestnania. So zreteľom na to žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie napadla odvolaním žalobkyňa (vo výroku vo veci samej aj o trovách konania) a tiež žalovaná (vo výroku o trovách konania).

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 8. novembra 2011 sp. zn. 13 Co 289/2011 napadnutý rozsudok vo veci samej potvrdil a v časti trov konania zmenil tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal; žalovanej zároveň nepriznal ani náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a správne ho právne posúdil. V zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. sa v celom rozsahu stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu vo veci samej. Rozhodnutie o trovách konania nepovažoval za správne, lebo v danom prípade existovali dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie ich náhrady žalovanej (§ 150 ods. 1 O.s.p.); takéto dôvody videl v povahe právnej veci a v tom, že žalobkyňa súd prvého stupňa priznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Z rovnakých dôvodov nepriznal žalovanej ani náhradu trov odvolacieho konania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom žiadala rozsudky oboch nižších súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Žalovaná navrhla neopodstatnené dovolanie žalobkyne zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie žalobkyne smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 238 O.s.p., podané dovolanie ale nevykazuje znaky niektorého z nich. Prípustnosť jej dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

Prípustnosť dovolania žalobkyne by vzhľadom na to zakladala iba procesná vada konania uvedená v § 237 O.s.p. Dovolateľka procesné vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a vady tejto povahy nevyšli v dovolacom konaní najavo. So zreteľom na žalobkyňou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa najvyšší súd osobitne zaoberal tým, či jej v konaní bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa názoru dovolacieho súdu žalobkyňa neopodstatnene namietala, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Pokiaľ tvrdila, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), najvyšší súd uviedol, že nesprávnym právnym posúdením sa účastníkovi konania neodníma možnosť pred súdom konať. I keby tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytykaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ namietala nesprávnosť vyhodnotenia vykonaných dôkazov, dovolací súd poukázal na to, že nesúhlas s vyhodnotením dôkazov nie je spôsobilý dovolací dôvod (viď R 42/1993).

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšla najavo vada konania v zmysle § 237 O.s.p., najvyšší súd procesne neprípustné dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení do 30. júna 2013 (ďalej len „vyhláška“) základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

V konkrétnej veci ide o spor podľa zákona č. 365/2004 Z.z., v ktorom sa žalobkyňa domáhala od žalovanej ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 €. Aj v takomto spore ide o príslušné imateriálne hodnoty (najmä dôstojnosť, spoločenskú vážnosť alebo spoločenské uplatnenie), ktoré vyjadriť v peniazoch nie je možné. Žalobkyňa uplatňuje podľa tohto zákona (§ 9) právne prostriedky, kde je zjavná zhoda s tými, aké sú v spore o ochranu osobnosti (§ 13 Občianskeho zákonníka). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je žiadny racionálny dôvod, pre ktorý by práve tento druh veci nemal byť určujúcim pri stanovení tarifnej hodnoty aj v tomto prípade; treba preto (obdobne) aplikovať § 10 ods. 8 vyhlášky. Podľa tohto ustanovenia vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach

týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1 000 €, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2 000 €, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy. V preskúmvanej veci je preto tarifnou hodnotou 2 000 € a podľa tejto hodnoty sa určí základná sadzba tarifnej odmeny advokáta.

Žalovaná náhradu trov dovolacieho konania uplatnila a ich výšku vyčíslila. Dovolací súd v zhode s doterajšou praxou vzal na zreteľ, že právny zástupca žalovanej zastupoval túto účastníčku už v konaní pred súdmi nižších stupňov. Žalovanej preto priznal náhradu trov dovolacieho konania iba za úkon právnej služby advokáta, ktorý jej poskytol vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 25. januára 2012. Za jeden úkon právnej služby s tarifnou hodnotou 2 000 € je podľa § 10 ods. 1 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny 91,29 €. Pretože úkon advokáta žalovanej v dovolacom konaní je vyjadrením k dovolaniu vo veci samej, odmena za tento úkon patrí podľa § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny. K tejto odmene (91,29 €) priznal dovolací súd podľa § 16 ods. 3 vyhlášky sumu 7,63 € ako náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné, pričom odmenu a uvedenú náhradu zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorá činí 19,78 €. Spolu teda náhrada trov dovolacieho konania patriaca žalovanej predstavuje 118,70 € (91,29 + 7,63 + 19,78).

147.

R O Z H O D N U T I E

Dôvodom na pripustenie zmeny v osobe oprávneného v exekučnom konaní je aj postúpenie časti práva z exekučného titulu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2013 sp. zn. 2 Cdo 401/2012)

Z odôvodnenia:

Okresný súd Liptovský Mikuláš 20. februára 2002 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na vymoženie pohľadávky 12 156 Sk a trov exekúcie na základe vykonateľného rozhodnutia – platobného výmeru, ktorý nadobudol právoplatnosť 13. júla 1996 a vykonateľnosť 23. júla 1996.

Spoločnosť X. v podaní z 11. novembra 2010 poukázala na zmluvu o postúpení pohľadávok z 30. decembra 2005, ktorú (ako postupník) uzatvorila so spoločnosťou W. (ako postupcom) a v nadväznosti na čiastočné postúpenie vymáhanej pohľadávky navrhla pripustiť čiastočnú zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného (§ 92 O.s.p.) a v konaní ďalej pokračovať aj s ňou.

Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením z 24. januára 2011 č.k. Er 128/2002-23 navrhovanú zmenu nepripustil. V odôvodnení uviedol, že po začatí exekúcie došlo k postúpeniu časti predmetu exekúcie. Z oznámenia oprávnenej mal preukázané, že trvá na vymáhaní zostávajúcej časti pohľadávky vo výške 226,25 €, v ktorej aj po postúpení inej časti pohľadávky (177,26 €) zostáva aj naďalej veriteľom. Nakoľko v exekučnom konaní nie je možné pristúpenie ďalšieho oprávneného na základe toho istého exekučného titulu, exekúcia môže pokračovať iba s pôvodným oprávneným. Oprávnená stratila v exekučnom konaní (v rozsahu postúpenej pohľadávky) svoje procesné postavenie, preto už nemožno exekúciu vykonať v celom pôvodnom rozsahu. V časti o vymoženie (postúpenej) sumy 177,26 € vyhlásil preto exekúciu za neprípustnú a podľa § 57 ods. 1 písm.h/ a ods. 3 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) ju v tejto časti zastavil. Uviedol, že súdny exekútor bude ďalej pokračovať vo vykonávaní exekúcie pre vymoženie zostávajúcej nepostúpenej časti pohľadávky vo výške 226,25 €. Pokiaľ bude chcieť postupník od povinného vymáhať postúpenú pohľadávku vo výške 177,26 €, môže tak urobiť samostatným návrhom a postupom podľa § 36 a nasl. Exekučného poriadku. Toto uznesenie napadla odvolaním spoločnosť X.

Krajský súd v Žiline uznesením zo 7. septembra 2011 sp. zn. 21 CoE 6/2011 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 O.s.p.). Stotožnil sa s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa a dodal, že postúpením pohľadávky prechádzajú na postupníka všetky práva s tým spojené, vrátane dispozičného práva na podanie návrhu na začatie exekúcie.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie spoločnosť X. Poukázala na to, že v priebehu exekučného konania bola na ňu postúpená časť pohľadávky vo výške 177,26 € z pôvodného veriteľa (oprávnenej) a odvolací súd jej svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Prevod časti práva z exekučného titulu je v zmysle § 37 ods. 3 Exekučného poriadku dôvodom pre vykonanie exekúcie v dotknutej časti v prospech osoby, ktorá nadobudla časť práva z exekučného titulu. Súdy oboch stupňov neprípustne zamenili zmenu účastníka konania podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku a pristúpenie účastníka konania podľa § 92 ods. 1 O.s.p. Tým došlo k narušeniu kontinuity uplatňovania práv z exekučného titulu v exekučnom konaní a k odňatiu možnosti spoločnosti X. konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Z týchto dôvodov navrhla, aby

dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu a tiež uznesenie prvostupňového súdu v celom rozsahu zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

Oprávnená navrhla dovolaniu spoločnosti X. vyhovieť. Povinný ani súdny exekútor sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; dovolaním napadnuté uznesenie ale medzi nimi uvedené nie je. Prípustnosť podaného dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Prípustnosť dovolania by vzhľadom na to zakladala iba vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Dovolateľka vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a procesné vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. So zreteľom na obsah dovolania dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku (v znení účinnom v čase rozhodovania exekučného súdu) proti inému než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že na neho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Podľa § 92 ods. 2 O.s.p. ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli. Podľa § 92 ods. 3 O.s.p. súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu, alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

Ustanovenie § 37 ods. 3 Exekučného poriadku obsahuje výnimku zo zásady, že exekúciu možno vykonať iba na základe návrhu toho, kto je vo vykonateľnom exekučnom titule označený ako oprávnený. K prechodu práv alebo povinností vyplývajúcich z exekučného titulu na iné subjekty môže dôjsť univerzálnou alebo singulárnou sukcesiou. Uvedené ustanovenie má charakter *lex specialis* vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam § 92 ods. 2 a 3 O.s.p.

V danom prípade nebolo sporné, že došlo k prechodu práva z exekučného titulu v časti vymáhanej pohľadávky vo výške 177,26 € z pôvodného oprávneného na spoločnosť X.

Zmenu účastníka konania iba v časti vymáhanej pohľadávky, vtedy, keď má exekučný súd preukázané, že došlo k postúpeniu časti práva z exekučného titulu, nevylučuje žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku ani Exekučného poriadku. Prevod časti práva z exekučného titulu je v zmysle § 37 ods. 3 Exekučného poriadku dôvodom pre vykonanie exekúcie v dotknutej časti v prospech osoby, ktorá nadobudla časť práva z exekučného titulu a na ktorú postúpením prechádzajú procesné práva a povinnosti pôvodného oprávneného.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že postupom súdov bola spoločnosti X. odňatá možnosť konať pred súdom v exekučnom konaní (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Procesná vada tejto povahy zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, lebo také rozhodnutie nemôže byť považované za správne.

Najvyšší súd preto dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho a prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 3 O.s.p.).